

ZŠ Na Chodovci

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2011/2012

Zpracovala: Mgr. Anna Součková

Obsah

Úvod - program prevence sociálně patologických jevů.....	3
Charakteristika školy.....	3
Analýza současného stavu.....	4
Oblasti primární prevence.....	5
Cíl minimálního preventivního programu:	5
Naši žáci	5
Spolupracovníci metodika prevence.....	6
Realizace cílů - 1. stupeň.....	6
Realizace cílů - 2. stupeň.....	7
Program boje proti šikaně.....	8
Školní krizový plán	10
Úkoly pro pedagogický sbor vyplývající z hodnocení minulého školního roku	10

Úvod - program prevence sociálně patologických jevů

Nárůst sociálně patologických jevů, jimiž jsou zneužívání návykových látek, alkoholu, kouření, záškoláctví, šikanování apod., v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti, které navštěvují základní školu, patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky.

Minimální preventivní program je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Vychází ze školní strategie primární prevence, jejímž hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního prostředí ve škole. Strategie musí respektovat skutečnost, že značné části dětí a mládeže se z různých důvodů nedaří přiměřeně a odpovědně vyrovnávat s osobními problémy a sociálními požadavky, nejrůznějšími konflikty a školními nároky. Rizikové skupiny dětí a mládeže, inklinující k chování sociálně patologického typu, včetně zneužívání návykových látek, tedy bohužel existují. S tímto zjištěním je třeba k žákům přistupovat.

Na realizaci se podílí celý pedagogický sbor, rodiče, odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování. Koordinaci tvorby a vyhodnocení realizace zajišťuje školní metodik prevence. Na základě výsledků hodnocení je Minimální preventivní program každý rok aktualizován a přizpůsoben současnému stavu a potřebám školy.

Charakteristika školy

Název školy, adresa:	ZŠ Na Chodovci Na Chodovci 54/2700 141 40 Praha 4 – Spořilov II IZO: 102 101 329 IČ: 61 384 704
Kontakty:	ředitel: 272 011 880 hospodářka: 272 011 881 zástupkyně: 272 011 882
e-mailová adresa školy:	skola@zsnachodovci.cz
e-mailové adresy zaměstnanců:	prijmeni@zsnachodovci.cz
www stránka:	www.zsnachodovci.cz
Ředitel školy:	Mgr. Miloslav Ráž
Zástupce ředitele:	Mgr. Zuzana Švadlenová

Výchovná poradkyně:	Mgr. Zuzana Švadlenová
Školní metodička prevence:	Mgr. Anna Součková
Počet tříd celkem:	13
Počet žáků celkem:	272
Počet žáků I. stupně:	182
Počet žáků II. stupně:	90
Realizační tým:	pedagogové nepedagogičtí pracovníci školy studenti

Analýza současného stavu

Ve škole velmi dobře funguje monitorovací systém rizikového chování žáků. Spočívá v odhalování nežádoucích projevů chování našich žáků ve školním i mimoškolním prostředí (šikana, intolerance, agresivita, záškoláctví, alkohol a kouření, jiné závislosti, slabý prospěch, ničení školního majetku). Je založen na spolupráci školní metodičky prevence s výchovnou poradkyní, třídními učiteli a ostatními pedagogickým i nepedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto systému je podchytit problémové žáky a pomoci jim v řešení jejich rizikového chování tak, aby nedocházelo k vyhrocení konfliktních situací a k narušování optimálního sociálního prostředí ve třídě či škole.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů se škola snaží pro své žáky vytvářet bezpečné a sociálně pozitivní klima. Vzhledem k celospolečenskému nárůstu negativních a sociálně patologických jevů je nezbytné zahájit již na prvním stupni základní školy primární prevenci nežádoucích jevů, jako je agresivita, nekázeň a neshovívavost. Tyto jevy mohou později přerůst v sociálně patologické chování.

Mezi třídními učiteli bylo poukázáno především na nesoudržnost kolektivů a vyčleňování jednotlivců, nerespektování autorit, neplnění školních povinností, zvyšující se agresivitu a používání vulgarismů mezi žáky. Tyto jevy je nutné eliminovat, neboť mohou vést zejména ke zhoršení prospěchu a narušení vztahů v třídním kolektivu. Jejich ignorování by mohlo v extrémních případech vést k sociálně patologickým jevům.

Oblasti primární prevence

- návykové látky
- kriminalita a delikvence
- virtuální drogy
- gambling
- záškoláctví
- šikana a násilné chování
- politický a náboženský extremismus
- rasismus, xenofobie, antisemitismus

Cíl minimálního preventivního programu:

- prevence šikany, záškoláctví, zneužívání návykových látek
- intenzivnější využívání externích služeb – Policie, OHS, PPP, SPC
- zapojit rodiče do školních i mimoškolních akcí
- zapojit žáky do tvorby životního prostředí školy – třídění odpadu, sběr papíru
- snížit % nežádoucích jevů ve škole, zaměřit se na záškoláctví a šikanu
- zapojení problematiky prevence do hodin občanské výchovy, rodinné výchovy a ostatních předmětů
- spolupráce s výchovnou poradkyní a jejím prostřednictvím i s rodiči

Naši žáci

- školu navštěvuje celkem 272 žáků
- 48 žáků bylo vyšetřeno na odborném pracovišti
- 12 žáků je integrováno
- 36 žáků má lehčí stupeň postižení

Spolupracovníci metodika prevence

INTERNÍ

- výchovný poradce
- třídní učitelé
- ostatní pedagogové

EXTERNÍ

- rodiče a rodinní příslušníci
- kriminální policie ČR
- obvodní protidrogová koordinátora
- pracovníci PPP

Realizace cílů - 1. stupeň

1. – 2. ročník

Každodenním přístupem k žákům zvládat:

- zažití pravidel mezi žáky a učiteli a to provozních i pravidel soužití
- individuální odlišnosti dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- zlepšování zdravého sebevědomí žáků, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti klást otázky a umění vyjádřit svůj názor
- pohybové aktivity využívat i mimo hodiny TV
- vést žáky k aktivnímu využívání volného času tj. propagovat kroužky školní i Mimoškolní

V rámci hodin Prv, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata

- výchova ke zdraví
- duševní hygiena
- zdravá výživa

3. – 5. ročník

Každodenním přístupem prohlubovat u žáků dovednosti:

- schopnost pracovat v kolektivu
- umění vzájemně si pomáhat
- uvědomovat si, co tělu prospívá
- naučit se vhodně trávit volný čas
- uvědomit si důsledky nesprávného chování a jednání

V rámci hodin Prv, PŘ, VI, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata

- zdravý jako základní lidská hodnota
- zdravý životní styl = denní režim zdravotní a sociální rizika návykových látek
- znalost zákonů týkajících se omezování kouření, alkoholu a užívání drog a návykových látek
- komunikace se službami poskytující poradenskou činnost
- mezilidské vztahy
- problematika šikany, zastrašování, záškoláctví a jeho důsledky, aktivní využití volného času

Realizace cílů - 2. stupeň

6. – 9. ročník

Na druhém stupni, tedy v 6. - 9. ročníku, se zaměřujeme na sociálně patologické jevy v širším smyslu: věnujeme pozornost šikaně, intoleranci, rasismu, vandalství apod. Zde se zapojují zejména učitelé občanské výchovy a rodinné výchovy. Snažíme se pro žáky zajistit odborníky, s nimiž mohou besedovat a rozvíjet své znalosti.

6. třída:

Jak se bránit šikaně: co si pod pojmem šikana představit, vytváření modelových situací s objasněním nevhodného chování ve vzájemné komunikaci. Vytváření dobrých a kvalitních vztahů ve třídě (samozřejmě i ve všech předešlých ročnících).

7. třída:

Řešení modelových situací v souvislosti s výskytem drog ve společnosti. Beseda na téma národnostní menšiny, předsudky ve společnosti vůči jiným etnikům.

8. třída:

Besedy s odborníky na téma požívání drog event. s ukázkami následků, které zanechává dlouhodobé požívání drog na toxikomanech.

8. a 9. třída:

Beseda o sexu a o všem, co s tím souvisí (kvalitní mezilidské vztahy, výchova k rodičovství, antikoncepce, AIDS, šíření pohlavních chorob a jejich zdravotní následky apod.).

Program je prakticky realizován jednak v rámci výuky, kde lze využít bohatých materiálů na videokazetách nebo v odborné literatuře, kterými škola disponuje. Dále formou besed a exkurzí (Muzeum policie, beseda s policisty, se kterými škola spolupracuje, účast žáků na prezentaci integrovaného záchranného systému - požárníci, záchranáři apod.), zejména však každodenní práci se žáky, kdy pedagogové věnují pozornost chování dětí a spolupracují i s jejich rodiči.

Program boje proti šikaně

Č.j. 24 246/2008-6

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu.

Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných fázích vyskytuje v téměř každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Důraz je nutné zaměřit na vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů, zabývat se vztahy v třídních kolektivech ještě před vznikem šikanování. K tomuto je potřeba zajistit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti

problematiky vytváření dobrých vztahů, v práci s dynamikou skupiny, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem dětí, žáků a studentů jako prevenci šikanování.

Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů by měli spolupracovat pedagogičtí pracovníci podle předem dohodnutých postupů. K tomu je nutné zajistit další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování.

Cílem předkládaného metodického pokynu je upozornit na závažnost šikanování, poskytnout pedagogickým pracovníkům základní informace k prevenci a řešení tohoto specifického problému.

Jak poznáme, že se jedná o šikanu?

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá volen do družstva mezi posledními
- během přestávek vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným
- školné prospěch se náhle a nevysvětlitelně zhorší
- má zašpiněný nebo poškozený oděv, postrádá své věci
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- má odřeniny, modřiny, škrábance a nedovede je uspokojivě vysvětlit

Přímé znaky šikanování:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívky, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků a skutečnost, že se jim podřizuje

Co nám pomůže k prevenci?

- připusťme si možnost, že šikana na naší škole může být
- mluvíme se žáky o vztazích

- spolupracujeme s rodiči
- vedeme zajímavou výuku a atraktivní školní program
- pozorujeme, naslouchejme a podporujeme pozitivní sociální klima
- dejme každému možnost zažívat úspěch

Školní krizový plán

Školní krizový plán se uplatňuje při řešení krizových situací ve škole. Krizovou situací rozumíme situaci, která vyžaduje přerušování vyučování v dané třídě a oddělení jednoho či více žáků od zbytku třídy.

S krizovým plánem jsou obeznámeni všichni pracovníci školy a je k dispozici u ředitele školy, v kanceláři školy a ve sborovněch.

Krizové situace

- afektivní záchvat
- dítě pod vlivem návykových látek
- epileptický záchvat
- úraz
- náhlé onemocnění
- svévolné opuštění třídy (školy)
- zjištění příznaků šikany
- další situace vyžadující uplatnění školního krizového plánu

Úkoly pro pedagogický sbor vyplývající z hodnocení minulého školního roku

- průběžně a komplexně naplňovat minimální preventivní program
- zaměřit se na potírání konkrétních negativních jevů (důraz na pravidla slušného chování a civilizovaných mezilidských vztahů)
- vyvíjet tlak na snížení absencí omluvených i neomluvených hodin
- pokračovat v dobré spolupráci s organizacemi
- nadále zamezovat kouření a požívání alkoholu na škole
- případné projevy šikany eliminovat již v zárodku
- individuálně se věnovat žákům s poruchami učení

- být žákům osobním příkladem
- zaměřit se na třídy s problémovými žáky
- zaměřit se na hodnocení a diagnostiku v oblasti primární prevence za účelem včasného odhalování problémů

V Praze dne 5. září 2011

Zpracovala: Mgr. Anna Součková